

[Undervisningsministeren.]

findes dér. Dernæst findes der i Forsamlingsbygningen „Folkehjem“ et betydningsfuldt privat Nationalarkiv, som vil overgaa til Landsarkivet, hvis dette bliver lagt i Aabenraa. Aabenraa Kommune har i høj Grad ønsket Landsarkivet lagt i denne By og har stillet sig velvilligt; Kommunen har stillet en særdeles velbeliggende Byggeplads vederlagsfrit til Raadighed, den vil foretage de fornødne Funderingsarbejder udover den almindelige Fundering ned til fast Grund, vil ordne Anlægget omkring Landsarkivet og vil, hvis der i Fremtiden skulde blive Tale om Udvidelser af dette Anlæg, stille den fornødne Grund til Raadighed. Forslaget vil, som det nu foreligger, koste Staten 160 000 Kr.

Jeg skal hermed anbefale dette Forslag til velvillig og helst ogsaa hurtig Behandling af dette høje Ting som af hele Rigsdagen, idet vi bl. a. staar i den Vanskelighed, at vi maa være rede til at modtage de tyske Arkivalier ved den Udveksling af danske og tyske Arkivalier, som er vedtaget. Det vilde være meget beklageligt, hvis vi skulde staa uden en passende Plads at anbringe dem paa.

Det andet Lovforslag, jeg skal forelægge det høje Folketing i Dag, er et lille Forslag om nogle beskedne Forbedringer af *Lærerlønningerne paa Færøerne*, nemlig en lille Forbedring paa 200 Kr. om Aaret for Andenlærere og dernæst et beskedent Honorar, 160 Kr. pr. Maaned, for midlertidige Hjælperlærere, Vandrelærere, som de ogsaa kaldes. Dette Forslag er i Overensstemmelse med en Vedtagelse, der i Sommer er sket i Færøernes Lagting, og sket enstemmigt. Vi har saa benyttet Lejligheden til at foretage et Par nærmest formelle Ændringer i den bestaaende Lærerlønningslov for Færøerne, men jeg behøver ikke ved denne Lejlighed at komme nærmere ind derpaa. — Jeg skal hermed anbefale ogsaa dette Lovforslag til velvillig Behandling.

Det tredje Forslag, jeg har den Ære i Dag at forelægge, er *Forslag til Lov om Statens Seminarier*. Efter den nye Seminarielov, som blev gennemført her i Rigsdagen i Fjor og enstemmigt vedtaget i begge Ting, maatte der jo ske forskellige Udvidelser, Forbedringer o. s. v. ved de bestaaende Statsseminarier som Følge af Uddannelses-tidens Forlængelse med et Aar, fra 3 til 4 Aar, og som Følge af den dermed sammenhængende Forbedring af Læreruddannelsen i det hele. Efter indhentede Erklæringer fra de forskellige Statsseminarier meddelte vi Rigsdagen, hvor meget man mente Om-

kostningerne ved denne Udvidelse, der for-aarsagedes ved selve Seminarieloven, vilde andrage, og efter Lovens Vedtagelse nedsatte jeg saa, som naturligt var, et Byggeudvalg for at gennemgaa alt dette i Enkeltheder og stille Forslag til Ministeriet derom, et lille sagkyndigt Tremandsudvalg. Det viste sig hurtigt, at vore Statsseminarier gennem mange Aar er blevet meget stærkt forsømt og trænger til store Forbedringer, og at det vil være urigtigt at gennemføre alene de Forbedringer, som den nye Seminarielovs Vedtagelse maa kræve, men lade alt det andet ligge. Det eneste rimelige vilde være at gøre det samtidig, saaledes at vi fik en saadan Istandsættelse, Udvidelse og Modernisering af vore Statsseminarier, at det virkelig kunde blive en tjenlig og værdig Ramme om den nye, forbedrede Læreruddannelse. Det viste sig hurtigt, at det vilde blive et ret betydeligt Beløb, der vilde medgaa hertil, og derfor maatte den Tanke ogsaa hurtigt rejse sig, om det da ikke vilde være rimeligt samtidig og netop nu at benytte Lejligheden til en Omordning af hele vort Statsseminarievæsen, om ikke Lejligheden og Tiden maatte være til en Koncentration, hvorved vi dels pædagogisk set kunde faa en bedre Seminarieuddannelse, dels økonomisk kunde vinde betydeligt, og da den højtærede Finansminister fremlagde sit Finanslovsforslag nu i Oktober, nævnte han da ogsaa dette som en Tanke, der burde tages under alvorlig Overvejelse. Dette er sket, og det nedsatte Tremandsudvalg har ved Nytaarstid afgivet Betænkning, hvoraf fremgaar, at en saadan Forbedring, en saadan Istandsættelse, Udvidelse og Modernisering af de bestaaende 7 Statsseminarier vilde koste op imod 1 Mill. Kr. Det er selvfølgelig en betydelig Udgift i disse Tider, men den er nødvendig, hvis Statsseminarierne virkelig skal blive det, de bør være — det er jo hele vor Læreruddannelse, det er vor Folkeskoles Fremtid, det gælder. Men hvis vi foretager en Koncentration af vore bestaaende Statsseminarier, viser det sig, at der kan spares væsentligt, baade i Anlægsudgifter og navnlig, hvad der er Hovedsagen, i den aarlige Drift. Der er foretaget Undersøgelser, Overslag og Beregninger, der viser, at vi i Stedet for 1 Mill. Kr. i Anlægsudgifter kan nøjes med 850 000 Kr., altsaa spare ca. 150 000 Kr., naar vi, hvad dette Lovforslag gaar ud paa, i Stedet for 7 „enkeltsporede“ Statsseminarier, som man kalder det, Seminarier med enkelte Klasserækker, indretter 3 „dobbeltsporede“ Statsseminarier, 3 Seminarier med Parallelklasser, 3 Dobbeltseminarier for at sige det med eet Ord, og saa kun beholder eet enkelt-